

Punt de vista

Eduard Sagarra i Trias

Advocat. President Associació per a les Nacions Unides a Espanya

La dignitat com un valor de convivència necessària

Aquests dies i davant dels esdeveniments que s'estan produint dins de la nostra quotidianitat, es fa esment del que és «la dignitat» i del que «no és dignitat». Els tertulians (experts en tot i sense criteri de res!) s'omplen la boca i parlen tot el dia de la dignitat i, en general, també ho fa la societat en el seu conjunt.

Si us hi fixeu, també en parlen les Lleis i normes de dret positiu, en els seus preàmbuls i exposicions de motius; de dignitat en parlen també els jutges en dictar les seves resolucions o sentències; ens en parlen els governs en acordar resolucions, sancions i multes, les organitzacions internacionals, etc. Però ara i sobretot en parlen els diaris i l'opinió pública en demanar un tracte digne a un poble sobirà que ha votat el seu Estatut, o si es fa referència al tracte a presumptes implicats en delictes i xarxes de corrupció.

En definitiva, és una paraula i un concepte que estan de moda, com ho està també, i, des de fa uns anys «la globalització». Ara bé, m'adono que pocs sabem, de vegades, què és la dignitat i, tampoc què no és digne. És un concepte difícil i molts no saben si es pesa, es mesura o s'olora!

Fins fa molt poc temps, creïem, erròniament, que la dignitat estava circumscrita només a un vocabulari «religiós», i a una conducta o «moral». Doncs bé, jo crec que, ara i avui, això no és així i us en posaré un parell d'exemples.

La Constitució espanyola de 1978 en el seu art. 10.1 assenyalava que la dignitat humana és l'arrasador pel qual s'han de mesurar i interpretar els drets i llibertats ja que pertanyen a la persona i són el fonament del nostre ordre jurídic. Textualment diu: «10.1. La dig-

nitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonament de l'ordre polític i de la pau social.» Però encara més, i a nivell internacional i de la Unió Europea, l'art. 1 amb el qual s'inicia la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, que és llei obligatòria a Espanya i a quasi tots els països de la Unió (menys el Regne Unit, Polònia i Txèquia) després d'entrar en vigor el Tractat de la Unió Europea, en la versió de Lisboa, el primer de desembre del 2009, diu que «La dignitat humana és inviolable i ha de ser respectada i protegida».

La dignitat s'erigeix per tant en un valor mínim que per imperatiu constitucional s'imposa a tots els poders de l'Estat: legislatiu, executiu i també al judicial. I als subjectes, ciutadans, institucions i persones morals.

Crec, personalment, que hem d'iniciar, tots plegats, un moviment o un corrent ciutadà que exigeixi que la dignitat sigui un valor convivencial, ciutadà, polític, legal, jurisprudencial però, sobretot, respectat i garantit per a tothom. La seva vulneració ha

de ser sancionada per qui correspongui dins l'estat de dret. Estem massa acostumats que sigui més important o creïble criticar i vulnerar la dignitat sense fonaments de les persones, que rectificar amb vergonya els errors o imputacions que afecten la dignitat individual o col·lectiva. Puc concloure afirmant, des del meu parer, que la «dignitat» no és només un valor moral o religiós (que també!) sinó que la dignitat és un valor estructural de la nostra societat del 2010, de qualsevol estat democràtic, sotmès a les lleis i al dret.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

L'atri dels gentils

L'atri dels gentils era l'espai del temple de Jerusalem al qual tenien accés tots els pobles —no sols els israelites— per pregar al Déu encara desconegut. Els gentils o pagans no podien accedir a l'interior del temple per celebrar plenament el misteri. L'evangeli narra que Jesús n'expulsà els venedors i canvistes. El nostre Sant Pare se serví d'aquesta imatge en la seva felicitació del Nadal passat als membres de la Cúria Romana. Els gentils eren pobles diferents d'Israel. Passaren després a ser els que no havien conegut el cristianisme. Avui són els que estan descontents dels seus déus, ritus i mites. I s'adonen que no pot arribar una salvació de mans de l'home. Esperen, potser sense saber-ho, el Déu únic i veritable, el Déu que és amor. I li volen pregar. Són els qui s'adonen que la irreligiositat no els ha alliberat, sinó que els ha dut a nous mites, aparentment alliberadors. En realitat, no alliberadors. Benet XVI demana que també, en els nostres dies, es creïn atris dels gentils, per tal que es puguin acostar a Déu «almenys com a Desconegut». Què vol dir el Papa?

En primer lloc, que l'home, en la irreligiositat moderna, és lliurat novament als ídols i als mites que pretenen alliberar de la por. La irreligiositat actual,

nascuda per alliberar les persones del mite religiós, ha caigut en vertaders mites. Els nous mites poden ser, per exemple, l'ecologisme, el vitalisme, el materialisme, el psicologisme, la ideologia de gènere, la de la diversitat...

En segon lloc, hi ha la invitació a dialogar, no en un àmbit neutre o imparcial, pel que fa a la proposta del Déu cristià. De fet, l'atri dels gentils no estava pas fora del temple, sinó a dintre. Era ja un lloc sagrat, un lloc religiós. Cal una proposta de fe i de religió.

En tercer lloc, hi ha la proposta que el Déu de Jesús és la resposta a les profundes expectatives humanes. Per tant, la proposta de la fe i de la religió és també una proposta de raó. Un recorregut de la fe a la raó. Aquí hi hauria la Doctrina Social de l'Església, com a punt de trobada entre la fe i la raó. En el punt on l'atri dels gentils s'obre a l'interior del temple. La Doctrina Social de l'Església és una espècie d'atri dels gentils. Parla a tots els homes, també a aquells per a qui Déu és desconegut. Parla de Déu parlant de l'home i de la comunitat dels homes. El meu escrit parteix avui d'un comentari de l'actual bisbe de Trieste i president de l'Observatori Internacional Cardenal Van Thuân sobre la Doctrina Social de l'Església.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Classes de pa

De pa d'ordi, se'n menjava cada dia. L'evangeli de Joan diu que els que es van multiplicar, i que va oferir el noi, eren d'aquest gra. Alguns autors aventuren que Jesús va seguir, per a la celebració del Sant Sopar, el calendari de Qumran. Si fou així, el dia triat va ser dimarts, per això el pa de la primera Eucaristia hauria estat d'ordi. (Sé que als estudiosos no els agrada la hipòtesi, però no sé si algú ha fet la prova de reproduir els pasatges de la Passió en llocs i temps assenyalats.) Opino que ni amb la velocitat dels missatgers actuals, es podrien convocar i portar a terme les reunions del Sanedrí i que, només a pas de marxa atlètica, seria possible el trasllat del Senyor d'un lloc a l'altre, per aconseguir que el que va començar a mitjanit, concloués amb l'execució, al migdia.

Tot i que l'he buscat, no he pogut comprar pa d'ordi. Vaig haver de triturar els grans al molinet de cafè, passar-los per un sedàs, pastar-ho i posar-ho al forn. El que en va sortir era dur, però ens ho vam menjar, vam tastar el gust que tenia el que els apòstols van repartir a la multitud. Farina pastada, sense cap altre ingredient i després passada pel forn, és el pa àzim. En la tradició israeliana es menjava amb l'anyell pasqual i tenia dos significats. En primer lloc, es tractava d'una cosa nova, sense res d'antic, com podia ser el llevat. En segon lloc, el gust del llevat és agre, desagradable, com d'una cosa corrompuda. El pa d'aquelles dates singulars devia ser exquisit. Alguna vegada vam fer pa àzim. En algun campament vam organitzar un concurs, de manera que la patrulla que aconseguís el pa de més qualitat, tenia el privilegi que fos consagrat. Com que la farina era una de les ofrenes del noi o la noia que començava a combregar, tinc una certa experiència dels meus fracassos. El pa àzim de vegades ens sortia dur i altres tou i elàstic com un xiclet. Poques vegades l'encertàvem. D'altra banda, és eflorescent o hidròfil (ignoro si és una cosa o altra) de manera que aviat es floreix. La solució la vam trobar portant-lo d'Israel o comprant-lo a la sinagoga, si era temps pasqual. En l'actualitat l'aconsegueixo a França o Andorra. Inexplicablement, aquest pa es conserva sense alterar i que ningú no em digui que hi afegixen conservants perquè, quins uns els jueus! Tenen calculat que no poden passar més de 18 minuts des del contacte de la farina amb l'aigua, fins a la introducció al forn, perquè no s'iniciï la fermentació. I en el cas que el producte sigui *kosher*, ve avalat per la signatura d'un rabí. Per què tanta molèstia? Doncs pel desig que a la missa acceptem una Eucaristia semblant, per la seva aparença i gust, a la que van rebre els apòstols i les primeres comunitats cristianes. No podem negar que les hosties utilitzades generalment tenen poca aparença de pa i semblen cartolina.

El pa quotidià i familiar de l'època bíblica estava fermentat i a la massa de farina, aigua i llevat, s'afegia sal i oli.

Gairebé totes les comunitats Orientals celebren l'Eucaristia amb pa comú, cosa que ha provocat controvèrsies entre les Esglésies. Que fos l'un o l'altre, depèn del dia que es van reunir al Cenacle.

Acabo amb una altra qüestió. En cap relat evangèlic no he llegit que aquest no es pot mastegar, ni he trobat disposicions de la Santa Mare Església que ho prohibeixi, d'on van sortir aquelles advertències que deien que fer-ho era un sacrilegi? M'agradaria que algú m'ho expliqués. Quanta angoixa es va sembrar i quants pecats subjectius es van cometre per això!